

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 516/2014-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť S. K., A. M. a Z. M., zastúpených Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoP 40/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 5 CoP 40/2013 z 24. septembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K., A. M. a Z. M. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2014 doručená sťažnosť S. K., A. M. a Z. M. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta

doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoP 40/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 5 CoP 40/2013 z 24. septembra 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 12 P 704/1999 zo 7. februára 2013 opravil deň smrti 1. október 1946, ktorý bol uvedený vo výroku rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 12 Nc 704/1999 z 29. mája 2000, ako deň smrti Ľ. L..., naposledy bytom..., na deň smrti 24. december 1949.

Tento rozsudok okresného súdu napadla odvolaním E. M., dedička neb. Ľ. L. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z potvrdenia notárky JUDr. D. H.lavnovej ústavný súd zistil, že E. M. zomrela 3. 4. 2013 a do okruhu jej dedičov patria sťažovateľky.

Sťažovateľky okrem opisu skutkového stavu v sťažnosti uvádzajú: *„V novom konaní by mal Ústavný súd Slovenskej republiky výslovne prikázať Krajskému súdu v Žiline, aby v rámci vyhľadávacej resp. vyšetrovacej zásady ovládajúcej nesporné konanie sám prípadne Okresný súd v Martine iniciatívne zistil skutkový stav a presvedčil sa o pravdivosti okolností, ktoré zohľadní. Okresnému súdu v Martine by mal prikázať odstrániť rozpory v rámci zisťovania skutkového stavu, na ktoré sme poukázali - rozpory v podpisoch údajného Ľ. L., kde sa podľa Okresného súdu Martin podpisy v rokoch 1948 a 1949 javili ako pravdepodobné, že sú autentické, najmä jeden podpis na zápisnici, nevykonanie znaleckého dôkazu z odboru grafológie len pre to, že nebola predložená ani jedna listina podpísaná osobou Ľ. L. Konanie je teda postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie o oprave dátumu smrti Ľ. L. na deň 24.12.1949, kedy už zjavne nemohol žiť...“*

Sťažovateľky tiež poukázali na to, že všeobecné súdy sa nezaoberali a nevysporiadali s otázkou postavenia a účasti Slovenského pozemkového fondu v konaní a že nebola zodpovedaná otázka „*kedy na štát, a či vôbec, skutočne alebo len formálne, prešlo vlastnícke právo k majetku, ku ktorému si v reštitučných konaniach uplatňovala reštitučný nárok nebohá E. M.*“.

Podľa názoru sťažovateľiek „*Celé konanie o oprave dátumu smrti je tak úplne zbytočné, pretože posun predpokladaného dátumu smrti L. L. z pohľadu štátu zastúpeného v reštitučnom konaní pred okresným úradom Slovenským pozemkovým fondom nič nezmení, keďže okresný úrad bude musieť za oprávnenú osobu považovať priamo E. M., keďže ku skutočnému prechodu vlastníctva na štát nedošlo vôbec a k formálnemu prepisu (avšak v zjavnom rozpore so zákonnými požiadavkami) v evidencii nehnuteľností došlo najskôr v roku 1956 (ak rozhodnutie z 20. 4. 1956 nadobudlo právoplatnosť, čo ale je spochybnené poznámkou na rozhodnutí, že bolo zrušené, alebo ak rozhodnutie z 22. 11. 1956 bolo rozhodnutie o výkupe a nadobudlo právoplatnosť, čo ale predpokladalo doručenie E. M.) alebo až 1958 (keď rozhodnutie z 22. 11. 1956 bolo vložené do pozemkovej knihy vkladom vlastníckeho práva štátu), teda vtedy, keď už E. M. bola skutočnou vlastníčkou nehnuteľností, ktoré sú predmetom reštitúcie... Vyššie konkretizované zásadne negatívne a dlhotrvajúce dopady na základné práva sťažovateľiek, ktoré nie sú odstrániteľné autoritatívnou konštatáciou o ich porušení, ako aj vplyv týchto dopadov na intenzívne obmedzenie vlastníckych práv sťažovateľiek, odôvodňujú požiadavku na priznanie finančnej satisfakcie - primeraného finančného zadosťučinenia v spravodlivej výške 1.000,- EUR pre každú zo sťažovateľiek individuálne.*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľky domáhajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1) Krajský súd v Žiline v odvolacom konaní sp. zn. 5 CoP 40/2013-689 zo dňa 24. 9. 2013, porušil právo sťažovateľiek na spravodlivé súdne konanie a riadne odôvodnenie rozsudku podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2) *Krajský súd v Žiline v odvolacom konaní sp. zn. 5 CoP 40/2013-689 zo dňa 24. 9. 2013, porušil právo sťažovateľiek na spravodlivé konanie a riadne odôvodnenie rozsudku podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.*

3) *Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoP 40/2013-689 zo dňa 24. 9. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline.*

4) *Každá zo sťažovateľiek sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- €, ktoré im je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

5) *Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľkám trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet ich právneho zástupcu spoločnosti Fridrich Pal'ko, s. r. o... a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo podané dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ešte nerozhodol.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľky podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľiek predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013).

Ústavný súd v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09,

I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľky v prípade podania dovolania podali zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľiek uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2014